

Datum
2026-05-05

Diarienummer
VAL-00023-2026

Till Justitiedepartementet

Yttrande - Remiss - SOU 2026:2 710 miljoner skäl för reformer

Remissinstansen diarienummer: Ju2026/00079

Övergripande kommentarer

Östersunds kommun ställer sig i huvudsak bakom utredningens förslag och anser att reformerna som föreslås gynnar valnämndernas samt röstmottagarnas administration. Därtill förordar dock kommunen att man på sikt gör en mer omfattande reform för att införa ett gemensamt valsedelssystem.

Fördelarna med en gemensam valsedel, såsom att det bidrar till ett mer robust valsystem, stärker valhemligheten, ökar tillgängligheten för personer med funktionsvariationer och har mindre miljöpåverkan, väger tyngre än de nackdelar som lyfts i utredningen.

Kommentarer till specifika delar av remissen

6.5 Gemensamma valsedlar

Avsnitt 6.5.3 För- och nackdelar med gemensamma valsedlar

Nackdelarna som lyfts i utredningen är bland annat att det skulle krävas omfattande informationsinsatser både till väljare och röstmottagare. När det gäller informationsinsatser till röstmottagare så är det redan idag obligatoriskt för röstmottagarna att delta på utbildning inför uppdraget, utbildningen är redan idag standardiserad av Valmyndigheten. Vidare kan informationsinsatser till väljare påbörjas i god tid innan valet. Detta kan med fördel ges i uppdrag till kommunens valnämnder och valadministratörer utöver det uppdrag som Valmyndigheten redan har i att informera väljare.

Det lyfts även att gemensamma valsedlar utan partinamn kräver att information om kandidater behöver finnas på annat sätt. Precis som med nuvarande system förutsätter personröstningen att väljaren är påläst för att göra ett informerat val och kryssa en kandidat på valsedel som representerar deras intressen.

När det gäller risken för ökat antal ogiltiga röster så visar utredningen att risken för det kan minska genom valsedelns utformning.

Ytterligare en nackdel som lyfts är att valsedelns utformning kan bli oöverskådlig för väljaren. Även detta kan avhjälpas genom valsedelns utformning. Östersunds kommun förespråkar att de partier som enligt utredningen ska ha rätt att delta med kandidatvalsedlar, ska ha sitt partinamn tryckt på en gemensam valsedel, och övriga partier antecknas med namn, likt en blank valsedel.

Redan idag finns ett ställningstagande från Valmyndigheten för ordningen i valsedelställ. Detta kan likställas med problematiken som utredningen presenterar. Utformningen av en gemensam valsedel skulle kunna ha samma ordning som Valmyndighetens nuvarande ställningstagande.

Sammantaget anser Östersunds kommun att fördelar med en gemensam valsedel överväger nackdelarna som lyfts i utredningen.

7. Samlade reformer för ett robustare valsedelsystem

Avsnitt 7.2.2 Samlade reformer åtgärdar flera problem

Östersunds kommun instämmer i kommitténs samlade bedömning att det behöver genomföras samlade reformer av valsedelsystemet för att skapa ett robustare system med färre valsedlar. Östersunds kommun vidhåller dock att en gemensam valsedel i kombination med föreslagna reformer såsom central distribution av valsedlar skulle ha större effekt på antal valsedlar, ytterligare minska köbildning och öka tillgängligheten och leda till ett robustare system. En gemensam valsedel skulle kunna bidra till lösningar för den problembild som utredningen presenterar som föreslagna reformer endast delvis löser.

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Kommunledningsförvaltningen

Yttrandet skickas till Justitiedepartementet via e-post till
ju.remissvar@regeringskansliet.se